

มโนอุปลักษณ์ [หนี้ คือ โรค]: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับมโนทัศน์ของคนไทย¹

ธนพล เอกพจน์

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์มโนอุปลักษณ์ [หนี้ คือ โรค] ผ่าน
รูปคำอุปลักษณ์ของผู้ใช้ภาษาไทยตามทฤษฎีมโนอุปลักษณ์
(Conceptual Metaphor Theory) ของเลคอฟฟ์และจอห์นสัน
(1980) เก็บข้อมูลรูปคำอุปลักษณ์จากห้องสนทนาซึ่งเป็นห้อง
สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในลักษณะการตั้งกระดาน
สนทนาถามตอบเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจ การเงิน และการลงทุน
บนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม ผลการศึกษาพบรูปคำอุปลักษณ์
ที่เปรียบหนี้เป็นโรค จำนวน 43 คำ ชุดคำ ที่ปรากฏสะท้อน
มโนอุปลักษณ์ของคนไทยที่มีมุมมองต่อหนี้สินว่าเปรียบได้กับ
โรคภัยไข้เจ็บที่ส่งผลกระทบเชิงลบ สร้างความไม่สบายกาย
ไม่สบายใจแก่มนุษย์ ดังนั้น หนี้จึงเป็นโรคที่ต้องรักษาให้หายไป
การนำมโนทัศน์ดังกล่าวมาใช้เป็นอุปลักษณ์ สะท้อนให้เห็น
การเชื่อมโยงประสบการณ์ที่รับรู้ทางกายอย่างการเจ็บป่วยมา
เชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบกับคุณลักษณะเด่นบางประการของ
มโนทัศน์การเป็นหนี้ให้รับรู้ชัดเจนขึ้นในระบบปริธานของผู้ใช้
ภาษา

คำสำคัญ ภาษาศาสตร์ปริธาน มโนอุปลักษณ์ รูปคำอุปลักษณ์
หนี้ โรค

คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประเทศไทย

Matomtuk@hotmail.com

บทความวิจัย

รับบทความ: 19 มกราคม 2564

แก้ไขบทความ: 12 มีนาคม 2564

ตอบรับ: 17 มิถุนายน 2564

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัย เรื่อง “มโนอุปลักษณ์หนี้ในภาษาไทย: การศึกษาตามแนว
อรรถศาสตร์ปริธานและวัจนปฏิบัติศาสตร์” ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2564

The Conceptual Metaphor Debt is Illness: A Study of the Relation between Language and Concepts of Thai People

Thanapon Eakapont

Abstract

The objective of this research is to analyze conceptual metaphor [debt is disease] toward metaphorical expressions of Thai language users according to Conceptual metaphor theory by Lakoff and Johnson (1980). Metaphorical expressions are collected from Sinthon chat room where economic, financial and investment issues and ideas have been exchanged. The results identify 43 metaphorical expressions which compared debt as a disease. The expressions reveal that conceptual metaphor of Thai people through debt compared as a disease caused negative vibes both on their physical and mental qualities. Therefore, debt is a disease which must be cured, reflecting the connection of experience perceived physically to transfer and compare with some outstanding features of conceptual metaphor of being in debt in order to acquire a clearer perception through their cognitions.

*Faculty of Humanites
and Social Sciences
Maha Sarakham Rajabhat
University
Thailand*

Matomtuk@hotmail.com

Research Article

Received: 19 January 2021

Revised: 12 March 2021

Accepted: 17 June 2021

Keywords: Cognitive Linguistics, Conceptual Metaphor,
Metaphorical Expressions, Debt, Illness

1. บทนำ

นักภาษาศาสตร์สนใจศึกษา ระบบ ความคิด ของมนุษย์ผ่านการวิเคราะห์ภาษา การอธิบายและวิเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมโนทัศน์เป็นวิธีการศึกษา ในมุมมองภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) ที่มุ่งแสดงให้เห็นว่า ภาษา เป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจความนึกคิดของผู้ใช้ภาษา ชัชวดี ศรลัมพ์ (2548) อธิบายว่า ภาษาศาสตร์ปริชานมีแนวคิดที่ว่าภาษาเป็นภาพสะท้อนความคิดและการ ประมวลผลความคิดของมนุษย์ (Conceptual Process) การอธิบายปรากฏการณ์ ทางภาษาทำให้เกิดความเข้าใจมโนทัศน์ของคนในสังคม

นักภาษาศาสตร์ปริชานศึกษาภาษาในหลาย ประเด็น อาทิ วากยสัมพันธ์ วิทยาหน่วยคำ การเรียนรู้ภาษา สัทวิทยา ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ และความหมาย (จิรัชย์ หิรัญรัตน์, 2550 อ้างถึงใน ศุภชัย ต๊ะวิชัย, 2556) การศึกษาความหมายเป็นประเด็น ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก เพราะนักภาษาศาสตร์ปริชานเชื่อว่ากระบวนการคิดของ มนุษย์นั้นเกิดจากประสบการณ์ที่ตนรับรู้ และประสบการณ์ดังกล่าวจะส่งผลต่อ ความหมายที่แสดงออกมาในภาษา (ชัชวดี ศรลัมพ์, 2548; สุกัญญา รุ่งแจ้ง, 2548)

การศึกษาความหมายตามทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานอาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “อรรถศาสตร์ปริชาน” มีการศึกษาในหลายประเด็น อาทิ คำ (Lexicon) มโนอุปลักษณ์ (Conceptual Metaphor)² ทฤษฎีต้นแบบ (Prototype) ฯลฯ จากการสำรวจพบว่า ประเด็นที่ได้รับความนิยมในวงการภาษาและภาษาศาสตร์ของประเทศไทย คือ “มโนอุปลักษณ์” ยืนยันได้จากงานวิจัยของ ศุภชัย ต๊ะวิชัย (2561) ที่ศึกษาสถานภาพ งานวิจัยอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในภาษาไทย พบว่า ส่วนใหญ่ศึกษาด้วยแนวคิดของ เลคออฟและจอห์นสัน (1980) นักภาษาศาสตร์ปริชานผู้บุกเบิก และเปลี่ยนมุมมอง

² นักวิชาการชาวไทยประดิษฐ์ศัพท์เพื่อใช้แทนคำว่า “Conceptual Metaphor” ในภาษาอังกฤษ หลายคำ ได้แก่ อุปลักษณ์มโนทัศน์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553) อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (ชัชวดี ศรลัมพ์, 2548) และมโนอุปลักษณ์ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556) งานวิจัยนี้ใช้คำว่า “มโนอุปลักษณ์”

การศึกษาอุปลักษณที่ไม่ได้ยึดติดตามมุมมองเดิมที่เชื่อว่าอุปลักษณเป็นสิ่งที่ปรากฏเฉพาะในงานประพันธ์และเป็นความสามารถทางภาษาของกวีเท่านั้น แท้จริงแล้วอุปลักษณเป็นสิ่งที่อยู่ในการใช้ภาษาของมนุษย์ เขาเสนอว่าอุปลักษณสื่อความคิดได้โดยมนุษย์คิดอย่างไรจะแสดงออกผ่านการใช้ภาษา

เลคอฟฟ์ และจอห์นสัน (1980) อธิบายว่า อุปลักษณเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นในการสื่อสารทั่วไป หากสิ่งที่สื่อความหมาย มีความซับซ้อนและเข้าใจยาก ผู้ใช้ภาษาจะทำความเข้าใจสิ่งๆ นั้นด้วยอีกสิ่งที่มีความเป็นรูปธรรมมากกว่า ซึ่งเป็นการนำมโนทัศน์ที่รับรู้ผ่านประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน และมีความเป็นรูปธรรมไปอธิบายอีกสิ่งที่เป็นนามธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่กระจ่างชัดผ่านการใช้ภาษาเปรียบเทียบหรืออุปลักษณ เช่น ในภาษาอังกฤษมีการเปรียบเทียบความคิดเป็นเงินทอง ดังตัวอย่างการใช้ภาษา

He's **rich** in ideas.

That book is a **treasure trove** of ideas.

He has a **wealth** of ideas.

(เลคอฟฟ์และจอห์นสัน, 1980, p. 48)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษ เปรียบความคิด (Ideas) เป็นทรัพย์สิน หรือเงินทอง (Money) เห็นได้จากกลุ่มคำที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับเงินทองในรูปประโยค เช่น rich (รวย) treasure trove (ขุมทรัพย์) wealth (ความมั่งคั่ง) คำเหล่านี้เรียกว่าอุปลักษณที่แสดงการเปรียบเทียบให้เข้าใจและเห็นภาพของความคิด (Ideas) ที่ซับซ้อน จากรูปคำที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นมโนอุปลักษณของผู้ใช้ภาษาอังกฤษที่มองว่า IDEAS ARE MONEY [ความคิด เป็น เงินทอง] การศึกษาอุปลักษณตามแนวทางดังกล่าวเป็นการศึกษาเพื่อค้นหา มโนอุปลักษณ (Conceptual Metaphor)

ผ่านการวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณ์ (metaphorical expressions) จากการใช้ภาษาทั่วไป

การวิเคราะห์อุปลักษณ์ทำให้เข้าใจระบบความคิดของกลุ่มคนในบริบทสังคม และวัฒนธรรมที่มีต่อสรรพสิ่งต่างๆ ผู้วิจัยพบว่าในภาษาไทยมีการใช้อุปลักษณ์เพื่ออธิบายบางสิ่งให้เข้าใจง่ายขึ้น โดยเฉพาะการนำมโนทัศน์เกี่ยวกับโรคและการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นมโนทัศน์ที่หล่อหลอมจากประสบการณ์ทางกายมาอธิบายบางสิ่งให้เข้าใจและรับรู้ง่ายขึ้น เช่น งานวิจัยของรัชนิยา กลิ่นน้ำหอม (2551) ศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับการเมืองพบว่านักการเมืองใช้ภาษาเปรียบเทียบการเมืองเป็นการรักษาโรค เช่น “แต่หากเราเข้าใจความต้องการ ...ว่าพี่น้องประชาชนเขาต้องการอะไร เราก็จะ สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ถูกทางคือ**ให้การรักษาเยี่ยงยาคนไข้ได้ถูกโรค**” วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ (2555) ศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับกิเลส พบว่าคนไทยเปรียบกิเลสเป็นโรค เช่น **โรคกิเลส** กำลังระบาดอยู่ในวัดเหล่านี้ ธนพล เอกพจน์ (2560) ศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับความจน พบว่าผู้ใช้ภาษาเปรียบความจนเป็นโรค เช่น “แล้วชาวนาจะหายจาก**โรคร้าย**ความจนนี้ได้ยังไง นอกจากนี้ยังพบงานของนนทนา วงษ์ไทย (2561) ที่ทำวิจัยเรื่อง อุปลักษณ์เกี่ยวกับความเจ็บป่วยในภาษาไทย พบว่าคนไทยเปรียบวิกฤตทางเศรษฐกิจเป็นโรค ความผิดหวังในรักเป็นโรค มโนทัศน์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นจากรูปคำอุปลักษณ์ อาทิ “ความห่างไกลบ้าน คงจะช่วยเป็น**ยารักษาพิษรัก**นั้นได้” “**โรค**ต้มยำกุ้งจากไทยในกลางปี 1997” “เพื่อให้เศรษฐกิจของชาติไม่**ทรุด**ไปกว่านี้และมีโอกาส**ฟื้นตัว**ได้ในอีก 2-3 ปีข้างหน้า

ในภาษาไทยมีการนำคำศัพท์ที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับโรคมาใช้เป็นอุปลักษณ์เปรียบกับสิ่งต่างๆ พบว่า มโนทัศน์ที่คนไทยมีการนำประสบการณ์เกี่ยวกับโรคมาอธิบายส่วนใหญ่เป็นมโนทัศน์เชิงลบที่ส่งผลเสีย และสร้างประสบการณ์ที่ไม่ดีแก่มนุษย์ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเพื่อขยายขอบเขตการวิจัยทางด้านนี้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น จากการสังเกตพบว่าสังคมไทยเข้าสู่วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเนื่องจากปัจจัยหลายประการ อาทิ ภัยพิบัติ การแพร่ระบาดของโรค การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

อุตสาหกรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นผลทำให้ภาพรวมระบบเศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวและเกิดภาวะวิกฤต จากภาวะดังกล่าวส่งผลต่อสถานะทางการเงินของประชาชน ซึ่งปัญหาที่ตามมาคือการเป็นหนี้ เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ (2562) ระบุว่า ในปี 2562 หนี้ครัวเรือนไทยพุ่งติดอันดับ 11 ของโลกและมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่ คือ หนี้สินเชื่อส่วนบุคคล บัตรเครดิต และรถยนต์ ขณะที่ในปี 2563 เศรษฐกิจประเทศไทยอยู่ในช่วงขาลง เนื่องด้วยการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ที่ส่งผลกระทบไปทั่วโลก เป็นผลทำให้ปัญหาหนี้สินเพิ่มสูงขึ้น เว็บไซต์หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ (2563) และเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ (2563) ระบุว่า ในปี 2563 หนี้ครัวเรือนและหนี้สาธารณะมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยสนใจศึกษาอุปลักษณะเกี่ยวกับหนี้สิน³ เนื่องจาก“หนี้” คือเงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้ แก่อีกผู้หนึ่ง หนี้สิน ก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ดังนั้นหนี้จึงเป็นสิ่งที่สร้างความไม่สบายกาย ไม่สบายใจแก่นุชย์และเป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงอยู่เสมอในชีวิตประจำวันผ่านการใช้ภาษาเชิงอุปลักษณะ พบว่ามีการนำมโนทัศน์เกี่ยวกับโรคมาอธิบายมโนทัศน์หนี้ให้เห็นภาพและสื่อความกระจ่างชัดขึ้น เช่น “ไทยป่วยหนี้ครัวเรือนต่างชาติ ห่วงไทยกลายเป็นคนป่วยแห่งเอเชียเหตุหนี้ครัวเรือนสูง” (ขอบฟ้าบูรพา, 2558) “หนี้เหมือนโรคร้ายหากไม่รักษาอาจถึงแก่ชีวิต” (สมาชิกหมายเลข 1997518, 2558)⁴

จากตัวอย่างปรากฏรูปคำอุปลักษณะ “ป่วย” “คนป่วย” “โรคร้าย” “รักษา” รูปคำเหล่านี้จัดอยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับโรค ผู้ใช้ภาษาพยายามทำความเข้าใจมโนทัศน์

³ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยเรื่อง “มโนอุปลักษณะหนี้ในภาษาไทย: การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์บริหารและวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์” ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาเพียงประเด็นเดียวคือ อุปลักษณะโรคเนื่องจากปรากฏรูปคำอุปลักษณะโดดเด่นและพบมากที่สุด

⁴ ข้อมูลภาษาที่ยกตัวอย่างในงานวิจัยนี้ อาจมีการใช้ภาษาที่บกพร่อง เนื่องจากผู้วิจัยมิได้แก้ไข ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงข้อความของผู้ส่งสาร ในแหล่งข้อมูล ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลในการวิเคราะห์

ดังกล่าวผ่านมโนทัศน์โรค ซึ่งผู้ที่เป็นหนี้เปรียบได้กับผู้ป่วย ทั้งนี้หากมนุษย์เจ็บป่วย ต้องทำการรักษา ในบริบทนี้การรักษาโรคหนี้ คือ การตระหนักรู้ถึงคุณค่าของเงิน การออม การศึกษาสถาบันการเงินเพื่อหาแนวทางปฏิบัติในการชำระหนี้สินให้หมดไป จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าคนไทยมองหนี้เป็นเหมือนโรคที่สร้างความเจ็บป่วย หรือความเดือดเนื้อร้อนใจแก่มนุษย์ ในมุมมองภาษาศาสตร์ปริชานเป็นการนำมโนทัศน์ที่หล่อหลอมจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมา อธิบายหรือทำความเข้าใจอีกมโนทัศน์ให้รับรู้ชัดเจนขึ้นผ่านการวิเคราะห์ภาษาหรือรูปคำอุปลักษณ์

ตัวอย่างข้างต้นเป็นเพียงบางส่วนของหลักฐานทางภาษาเท่านั้น จากการสำรวจพบว่าในภาษาไทยยังปรากฏการใช้รูปคำอุปลักษณ์เปรียบหนี้เป็นโรคอยู่อีกหลายคำ และยังไม่ปรากฏการวิจัยประเด็นดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงมโนทัศน์ของคนไทยที่มีต่อหนี้สินชัดเจนขึ้น ตลอดจนขยายขอบเขตการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษารูปคำอุปลักษณ์ที่เปรียบหนี้เป็นโรคเพื่อแสดงให้เห็นมโนอุปลักษณ์ในระบบปริชานของคนไทยที่มีต่อหนี้ตามแนวคิดของ เลคออฟฟ์และจอนห์สัน (1980)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนอุปลักษณ์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่เปรียบหนี้เป็นโรค

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้สืบค้นด้วยคำว่า “หนี้” ซึ่ง หมายถึง เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่ อีกผู้หนึ่ง หนี้สิน ก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556)
2. งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลรูปคำอุปลักษณ์ โรคที่แสดงการเปรียบเทียบ กับหนี้จากห้องสินธร บนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม สาเหตุที่เลือกแหล่งข้อมูลดังกล่าว

เนื่องจากพันธิเป็นสื่อกลางการส่งออกทางภาษาที่ได้รับความนิยมจากคนไทยทุกเพศ ทุกวัย อีกทั้งได้รับการยอมรับทางวิชาการพิจารณาได้จากการนำแหล่งข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาวิจัยอย่างแพร่หลาย เช่นงานของ ชัชวดี ศรีลัมพ์ (2544) ศิริพร ปัญญาเมธิกุล (2548) นายสิริ พัฒนถาวร (2551) ศุภชัย ต๊ะวิชัย (2557) ศิระวัฐฐ์ กาวิละนันท์ (2562) ธนพล เอกพจน์ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนาและปานปั้น ปลั่งเจริญศรี (2563) อีกทั้งพันธิปม่งเน้นให้บริการสนทนา ถามตอบในลักษณะของการตั้งกระทู้ โดยอาจเลือกห้องสนทนาตามหัวข้อสนใจ ซึ่งมีมากถึง 38 ห้อง (ข้อมูลจำนวนห้องสนทนา ณ วันที่ 5 มีนาคม 2564) บทความนี้เลือกเก็บข้อมูลจากห้อง “สินธร” เท่านั้น เนื่องจากเป็นห้องสนทนาแลกเปลี่ยนในหัวข้อเศรษฐกิจ หุ่น เงินตรา การลงทุน ซึ่งเหมาะสมและตรงตามประเด็นที่เลือกศึกษาในครั้งนี้คือ หุ่น

3. งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลรูปคำอุปลักษณะจากกระทู้ความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับหุ่นสินในห้องสินธรที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2563 เนื่องจากเป็นช่วงที่เศรษฐกิจไทยมีสภาวะผันผวนและโดยรวมขยายตัวในอัตราที่ต่ำมาต่อเนื่องหลายปี ทั้งนี้เกิดจากการเผชิญกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลก ภัยพิบัติธรรมชาติ การเมืองโรคระบาด รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยมีการตั้งโครงการการเงินฐานรากให้สถาบันทางการเงินช่วยเหลือการกู้ยืมสินเชื่อ บัตรเครดิต และการออมแก่ประชาชน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559, 2554 ; แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564, 2559) และเป็นช่วงที่มีการกล่าวถึงประเด็นการเป็นหุ่นอย่างแพร่หลาย

4. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

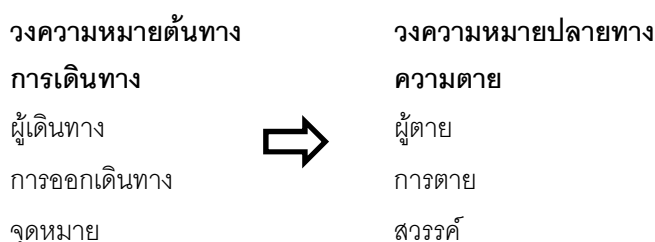
งานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์ภาษาตามทฤษฎีมโนอุปลักษณ์ (Conceptual Metaphor) ที่เสนอโดย เลคอฟฟ์และจอห์นสัน (1980) มีรายละเอียดดังนี้

มโนอุปลักษณ์ เป็นทฤษฎีหนึ่งในการศึกษาภาษาตามแนวอรรถศาสตร์ปริชาน มุ่งศึกษาและตีแผ่ให้เห็นความคิดมนุษย์ผ่านการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เลคอฟฟ์ และจอห์นสัน (1980) อธิบายว่าอุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสองสิ่ง โดยทั้งสิ่งมาจากต่างวงมโนทัศน์หรือวงความหมาย มโนทัศน์แรกคือแบบเปรียบเทียบ (source domain) หรือมโนทัศน์ที่สะท้อนผ่านรูปคำที่มีความหมาย และมีความเป็นรูปธรรมรับรู้ได้ในการที่จะนำไปอธิบายสิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain) หรือมโนทัศน์ที่มีความซับซ้อนเข้าใจยาก ซึ่งทั้งสองประการนี้นำเสนอผ่านภาษาเปรียบเทียบในบทสนทนา ภาษาพูด ภาษาเขียนทั่วไป เช่น This gadget will save your hours. You need to budget your time. How do you spend your time these day? (เลคอฟฟ์ และจอห์นสัน, 1980, pp. 7-8) จากตัวอย่างปรากฏการนำแบบเปรียบเทียบ MONEY มาเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่ถูกเปรียบ TIME สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่เปรียบเทียบเวลาเป็นเงินทอง ดังสะท้อนจากรูปคำอุปลักษณ์ที่ขีดเส้นใต้ เลคอฟฟ์ และจอห์นสัน (1980) อธิบายว่าในการวิเคราะห์อุปลักษณ์ต้องค้นหารูปคำอุปลักษณ์หรือรูปภาษาแสดงการเปรียบเทียบ (metaphorical expressions) เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การวิเคราะห์มโนอุปลักษณ์ (Conceptual Metaphor) ซึ่งเป็นกระบวนการเปรียบเทียบในระบบปริชานผู้ใช้ภาษา

การวิเคราะห์มโนอุปลักษณ์เป็นหัวใจสำคัญในการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน โดยจะวิเคราะห์จากลักษณะเด่นที่สะท้อนจากวงความหมายของรูปคำอุปลักษณ์เพื่อทำความเข้าใจคู่ความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบเทียบหรือวงความหมายต้นทางและสิ่งที่ถูกเปรียบหรือวงความหมายปลายทางที่ผู้ใช้ภาษาพยายามทำความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบผ่านการใช้ภาษาเชิงอุปลักษณ์ โดยจะแสดงเป็นแผนภาพ

จำลองกระบวนการเปรียบเทียบหรือถ่ายโยงความหมาย (mapping) ข้ามมโนทัศน์ในระบบปริชานดังตัวอย่างการถ่ายโยงความหมายในมุมมองคนไทยที่มีมโนอุปลักษณ์ [ความตาย คือ การเดินทาง] จากงานวิจัยของนันทนา วงษ์ไทย (2555)

ภาพที่ 1 มโนอุปลักษณ์ [ความตาย คือการเดินทาง]

จากแผนภาพข้างต้น แสดงการถ่ายโยงความหมายที่สะท้อนจากลักษณะเด่นของแบบเปรียบเทียบและสิ่งที่ถูกเปรียบจากรูปคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับการเดินทาง เช่น “ไปสถิตอยู่ ณ สรวงสวรรค์” “จากพวกเรา ไปไม่มีวันกลับ” “ลาจากกันชั่วคราว” ฯลฯ จึงสะท้อนการเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อความตายว่า ผู้เดินทางเปรียบเป็นผู้ตาย การออกเดินทางเปรียบเป็นการตาย และจุดหมายเปรียบเป็นสวรรค์ จากหลักการในทฤษฎีข้างต้นผู้วิจัยจะนำมาปรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้

5. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทางภาษาศาสตร์ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวคิดภาษาศาสตร์ปริชาน

2. สํารวจและคัดเลือกแหล่งข้อมูลการวิจัยโดยมุ่งเก็บข้อมูลจากห้องสินธรบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม เนื่องจากต้องการกำหนดแหล่งข้อมูลให้ชัดเพื่อเป็นประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูล กล่าวคือ งานวิจัยนี้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่กล่าวถึงหนี้สินในเชิงเปรียบเทียบ ดังนั้นแหล่งข้อมูลดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมเพราะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ หนี้ การเงิน และการลงทุน

3. สืบค้นและคัดเลือกรูปคำอุปลักษณะโดยจะต้องปรากฏ “แบบเปรียบเทียบ” (Source Domain) คือ รูปคำที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับโรค และ “สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ” (Target Domain) คือ คำว่า “หนี้” ที่สื่อความหมายตรงตามที่ระบุไว้ในขอบเขตการวิจัย เช่น **หนี้เหมือนโรคร้าย** หากไม่รักษาอาจถึงแก่ชีวิต (สมาชิกหมายเลข 1997518, 2558)⁵ จากตัวอย่างพบแบบเปรียบเทียบคือ “โรค” สะท้อนจากรูปคำ “โรคร้าย” “รักษา” และสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบคือ “หนี้”

4. นำรูปคำอุปลักษณะที่พบมาจัดกลุ่มหรือวงความหมายย่อยในโนทัศน์โรค เช่น เจ็บหนัก โคม่า อาการหนัก อักเสบ เป็นคำที่จัดอยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับผลของโรค ในการจัดกลุ่มความหมายผู้วิจัยนับรูปคำ อุปลักษณะที่ปรากฏ 1 ครั้ง นับเป็น 1 คำ โดยไม่นับซ้ำ

5. วิเคราะห์ความหมายประจำของรูปคำอุปลักษณะโดยพิจารณาความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) หนังสือคลังคำ ของนวรรณ พันธุเมธา (2555) รวมทั้งการวิเคราะห์หรือตีความรูปภาษาบางรูป ผู้วิจัยจะให้คำอธิบายด้วยตนเองโดยพิจารณาจากคำแวดล้อมและบริบท

6. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างแบบเปรียบเทียบ (โรค) และสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (หนี้) โดยพิจารณาลักษณะเด่นที่คล้ายคลึงกันในโนทัศน์ผู้ใช้ภาษา เช่น “ตัวเลขหนี้สาธารณะและจำนวนคนไข้ที่เพิ่มมากขึ้น บอกได้ว่าวินัยยังไม่มีดี” (สมาชิกหมายเลข 3934433, 2562) จากตัวอย่างปรากฏการนำรูปคำอุปลักษณะ “คนไข้” มาเปรียบเทียบในบริบท

⁵ ตัวอย่างข้อมูลภาษาข้างท้ายจะระบุที่มาของข้อความ ได้แก่ ชื่อสมาชิกหรือหมายเลขสมาชิกและปีพุทธศักราชที่สมาชิกเว็บไซต์ พันทิปเผยแพร่ข้อความในห้องสินธร

ของการเป็นหนี้ สะท้อนมุมมองผู้ใช้ภาษาที่เปรียบหนี้เป็นโรค กล่าวคือ ผู้ที่ประสบกับสถานะเป็นหนี้เปรียบได้กับผู้ป่วยหรือคนไข้เพราะได้รับผลกระทบจากการเป็นหนี้ เช่น เครียดกังวล ไม่มีสติ เช่นเดียวกับการเจ็บป่วยจากโรค คือ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ เนื่องจากอาการของโรค

7. วิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดความหมายระหว่างแบบเปรียบเทียบหรือวงความหมายต้นทาง (โรค) และสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบหรือวงความหมายปลายทาง(หนี้) โดยพิจารณาจากลักษณะเด่นจากวงความหมายของรูปคำอุปลักษณ์ โดยจะแสดงการเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบคู่คุณสมบัติของทั้งสองมโนทัศน์ในระบบปริธานผู้ใช้ภาษา

8. สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ

6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบรูปคำอุปลักษณ์ที่เปรียบหนี้เป็นโรคจำนวน 43 คำ ชุดคำที่ปรากฏมีความหมายเกี่ยวกับโรคจำนวน 8 วงความหมาย ได้แก่ ชื่อโรค สถานที่รักษาโรค ผู้รักษาโรค ผู้ป่วย การแพร่กระจายของโรค ผลของโรค การป้องกันรักษาโรค และผลการรักษา รูปคำในวงความหมายเหล่านี้สะท้อน ลักษณะเด่นบางประการที่ผู้ใช้ภาษาหรือคนไทยนำไปเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจมโนทัศน์หนี้สินให้รับรู้ง่ายขึ้น ดังจะอธิบายต่อไปนี้

6.1 รูปคำอุปลักษณ์ชื่อโรค เป็นการนำชื่อของโรคอาจเป็นคำเรียกทั่วไปหรือคำเรียกเฉพาะโรคมากล่าวถึงหนี้ในเชิงเปรียบเทียบ พบจำนวน 3 คำ ได้แก่ “มะเร็ง” “โรค” “โรคร้าย” รูปคำที่ปรากฏสะท้อนลักษณะที่คล้ายคลึงกันระหว่างหนี้และโรคในมุมมองของผู้ใช้ภาษา คือ สิ่งที่ส่งผลเสียต่อมนุษย์ กล่าวคือ หนี้เป็นสถานะขัดสนทางการเงินที่กระทบต่อร่างกายและจิตใจ เพราะขาดสภาพคล่องทางการเงินจึงเกิดความกังวล เครียดไม่สบายใจเรื่องหนี้สิน และอาจส่งผลต่อร่างกาย จากลักษณะดังกล่าวเปรียบได้กับการที่มนุษย์เจ็บป่วยไม่สบายกายไม่สบายใจเพราะเป็นโรค เห็นได้ว่า

ผู้ใช้ภาษานำมโนทัศน์โรค ซึ่งหล่อหลอมจากประสบการณ์ทางกายมาทำความเข้าใจการเป็นหนี้ผ่านการใช้ภาษาเชิงอุปลักษณ์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง (1) “หนี้เหมือนโรคร้ายหากไม่รักษาอาจถึงแก่ชีวิต”

(สมาชิกหมายเลข 1997518, 2558)

ตัวอย่าง (2) “...หนี้ภาคครัวเรือนที่กลายเป็นเสมือนมะเร็งร้าย...”

(ชื่อสมาชิก restart, 2563)

6.2 รูปคำอุปลักษณ์สถานที่รักษาโรค เป็นการนำรูปคำที่มีความหมายเกี่ยวกับสถานที่ในการรักษาโรค มากล่าวเปรียบเทียบในบริบทของการเป็นหนี้ พบจำนวน 3 คำ ได้แก่ “ซูเปอร์คลินิก” “สนง.คลินิกแก้หนี้” และ “โรงพยาบาล” รูปคำที่ปรากฏสะท้อนลักษณะเด่นที่คล้ายคลึงกันระหว่างมโนทัศน์โรคและหนี้ คือผู้ใช้ภาษาเปรียบเทียบให้เห็นว่าสถานที่รักษาพยาบาลหรือบำบัดผู้ป่วยเป็นสถาบันทางการเงินหรือหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือภาระหนี้สิน รูปคำอุปลักษณ์ที่พบจึงเป็นเครื่องยืนยันมุมมองผู้ใช้ภาษาที่เปรียบเทียบการเป็นหนี้เหมือนกับการเป็นโรค ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง (3) “...โรงพยาบาลรักษาหนี้...”

(สมาชิกหมายเลข 1997518, 2558)

ตัวอย่าง (4) “เข้าร่วมคลินิกแก้หนี้ร่วมกับแบงก์ชาติ ช่วยแก้ปัญหาหนี้เรื้อรังให้รายย่อย ใครชอบ รายไหนก็ลองติดต่อดู 1. บริษัท เจเนอรัล คาร์ด เซอร์วิสเชส จำกัด 2. บริษัท ชีตตี้คอร์ป ลิสซิ่ง จำกัด 3. บริษัท เทลโก้ คาร์ด เซอร์วิสเชส...”

(ชื่อสมาชิก restart, 2562)

ตัวอย่าง (5) “...เห็นข่าว**คลินิกแก้หนี้**แล้วสนใจเพราะ จะได้ผ่อนน้อย
นานหน่อย แต่ก็หมด”

(สมาชิกหมายเลข 5687331, 2563)

ตัวอย่าง (6) “**คลินิกแก้หนี้**...**ซูเปอร์คลินิก**ก็คงแก้ไม่ไหว แล้วหละ
เงินเย็นเท่านั้นจึงจะช่วยให้”

(สมาชิกหมายเลข 864997, 2562)

6.3 รูปคำอุปลักษณะผู้รักษาโรค เป็นการนำคำที่สื่อความหมายถึงผู้รักษาโรคมาเปรียบเทียบกับผู้ที่มีหน้าที่แนะนำ เจรจา และช่วยเหลือผู้ที่กำลัง ประสบสภาวะเป็นหนี้ จากการศึกษาพบเพียง รูปคำเดียวคือ “หมอ” ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง (7) “เค้าเน้นการตลาดตามประธานกรธุรกิจ ออกสื่อทุกช่อง ...
จนคนมองเค้าว่าเป็นคนปลดหนี้ กู้ชาตินั้นแหละเหมือน
ตอนนั้นประเทศไทยเป็นคนไข้ไอชียู **หมอก**ก็รักษาประคบ
ประหมจน ค่อยๆ ฟื้น”

(ชื่อสมาชิก สาลิกาโบยบิน, 2558)

รูปคำที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้ใช้ภาษาที่โยงลักษณะเด่นของหมอ คือ ผู้ที่ช่วย เหลือคนไข้ให้หายจากการเจ็บป่วยมาทำความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบกับบุคคลในสถาบันทางการเงิน องค์กรของรัฐ หรือเอกชนที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ดูแล แก้ไขให้ผู้ประสบปัญหาเป็นหนี้ให้มีสถานะทางการเงิน และ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เหมือนกับผู้ป่วยที่มีอาการดีขึ้นหลังจากได้รับการรักษาจากแพทย์

6.4 **รูปคำอุปลักษณผู้ป่วย** เป็นการนำคำที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับบุคคลที่กำลังเจ็บป่วยมา เปรียบกับผู้ที่ประสบกับภาวะเดือดเนื้อ ร้อนใจ นอนไม่หลับ ครุ่นคิดกังวลจากภาวะหนี้สิน ซึ่งอาจเป็นบุคคลในครัวเรือน องค์กร หรือประเทศชาติ เป็นการนำลักษณะเด่นของผู้ป่วยคือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคมมาเปรียบเทียบกับผู้ที่ได้รับผลเสียจากการเป็นหนี้ จากการศึกษาพบรูปคำอุปลักษณ จำนวน 3 คำ ได้แก่ “คนไข้” “คนไข้ไอซียู” และ “คนป่วย” ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง (8) “ตัวเลขหนี้สาธารณะและจำนวน**คนไข้** ที่เพิ่มมากขึ้น
บอกได้ว่าวินัยยังไม่ดี”

(สมาชิกหมายเลข 3934433, 2562)

ตัวอย่าง (9) “วิกฤตินี้ภาคประชาชนเหมือน**คนไข้** อมโรค ”

(ชื่อสมาชิก kanstk, 2558)

ตัวอย่าง (10) “ไทยป่วยหนี้ครัวเรือน ต่างชาติห่วงคนไทย กลายเป็น
คนป่วยแห่งเอเชีย เหตุหนี้ครัวเรือนสูง”

(ชื่อสมาชิก ขอบฟ้าบูรพา, 2558)

ตัวอย่าง (11) “เค้าเน้นการตลาดตามประสา**นักธุรกิจ** ออกสื่อทุกช่อง...
จนคนมองเค้าว่าเป็นคนปลดหนี้ กู้ชาตินั้นแหละเหมือน
ตอนนั้นประเทศไทยเป็น**คนไข้ไอซียู**”

(ชื่อสมาชิก สาลิกาโบยบิน, 2558)

6.5 รูปคำอุปลักษณะที่เกี่ยวกับการแพร่กระจายของโรค เป็นการนำรูปคำที่มีความหมายแสดงถึงการแพร่กระจายของเชื้อโรคมาเปรียบเทียบในบริบทของหนี้สินเพื่อสื่อให้เห็นลักษณะการเพิ่มขึ้นของหนี้และผลกระทบที่ได้รับ จากการศึกษารูปคำอุปลักษณะ จำนวน 2 คำ ได้แก่ ระบาด และรุมเร้า ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง (12) “พอเห็นข่าวเรื่องหนี้ P2P ที่ระบาดอย่างหนักในจีนเพื่อสนองการบริโภคเกินตัวของ คนจีนกำลังจะล้มเป็น domino ทำให้ผมสยอง เลยครับ”

(สมาชิกหมายเลข 4100425, 2561)

ตัวอย่าง (13) “หนี้บัตร หนี้ผ่อนของรุมเร้าไม่มีเงิน รักษาพอ สุดท้าย หุบกำแพงบ้านแบ่งขายที่ดิน คั้งนี้ 50 ตารางวา”

(สมาชิกหมายเลข 3493807)

รูปคำที่ปรากฏสื่อให้เห็นภาพของหนี้ที่สามารถแพร่กระจายสร้างความทุกข์หรือความไม่สบายกายไม่สบายใจแก่ผู้ที่ประสบในวงกว้าง โดยการนำมโนทัศน์เกี่ยวกับการแพร่กระจายของเชื้อโรคมาช่วยสื่อความเข้าใจผ่านการใช้คำอุปลักษณะทำให้เห็นว่าแท้จริงแล้วหนี้และโรคหากปล่อยไว้ไม่ทำการรักษาโรคหรือหนี้ที่เป็นอยู่อาจแพร่กระจายกำเริบหนักทำให้ผู้ป่วยมีอาการแทรกซ้อนหรือทรุดลงได้

6.6 รูปคำอุปลักษณะที่เกี่ยวกับผลของโรค เป็นการนำรูปคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับผลหรืออาการที่เกิดจากโรค ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางกายหรือทางจิตมาเปรียบเทียบกับผลกระทบที่ได้รับจากการเป็นหนี้ ปรากฏรูปคำอุปลักษณะ จำนวน 14 คำ ได้แก่ เรื้อรัง อักเสบ อาการยังไม่หนัก ทรุดโทรม เจ็บหนัก โคม่า เครียด กินไม่ได้นอนไม่หลับ อาการหนัก เกินเยียวยา ป่วย อาการ ผลข้างเคียง และอมโรค ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง (14) “จับตานี้ บจ. พบ 23 ราย **อาการโคม่า** 10 ราย ถูกหัน
เครดิต”

(Querist, 2562)

ตัวอย่าง (15) “กุมขมับเจอทั้งกลุ่มลูกค้ารายย่อยยันราย ใหญ่มูลหนี้เป็น
ร้อยล้าน สารยายต้นตอลูกหนี้**โคม่า**ยื้อลมหายใจไม่รอด”

(saimai77, 2556)

ตัวอย่าง (16) “แต่พอไปดูภาพรวมของประเทศอย่าง ที่บอกแม้จะไม่ได้ดี
แต่ก็ไม่ได้แย่ทั้งที่มุมของหนี้ ครวัเรียนค่อนข้าง**เรื้อรัง**”

(kanstk, 2562)

ตัวอย่าง (17) “ทำไมคนึงมีแต่เปลือกที่นับวันจะ**ทรุดโทรม**กับหนี้อีกคน
กลับเหมือนไม่มีอะไร”

(สมาชิกหมายเลข 705670, 2559)

ตัวอย่าง (18) “ปัญหาคือพอใช้หนี้บัตรหมดวงเงินเหลือ ก็ใช้จ่ายมือเติบ
เหมือนเดิมทีนี้ หนี้บ้านก็มี หนี้บัตร ก็กลับมา **อาการหนัก**
กว่าเดิม”

(ชื่อสมาชิก ถั่วลอย, 2563)

ชุดคำศัพท์ดังกล่าวสื่อความหมายเกี่ยวกับการที่มนุษย์ได้รับผลเสียจากการจาก
การเจ็บป่วยเพราะเป็นโรค ผู้ใช้ภาษานำมาเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจลักษณะ
ของผู้ที่ตกอยู่ในสภาวะเป็นหนี้ กลืนไม่เข้าคายไม่ออก ไม่สบายใจ วิตกกังวล ไม่มีสติ
เพราะครุ่นคิดว่าจะมีหนทางใดที่จะชำระหนี้สินให้หมดไป ทั้งนี้ผลของโรคอาจแตกต่างกันไป
บางคนมีอาการรุนแรง บางคนมีอาการเพียง เล็กน้อยขึ้นอยู่กับสภาพโรคของ

แต่ละบุคคล จึงไม่ ต่างกับบริบทของการเป็นหนี้ เพราะยอดหนี้ที่บุคคลหรือหน่วยงาน ต่างๆ สร้างขึ้นอาจมีจำนวนไม่เท่ากัน ฉะนั้น ลักษณะอาการหรือความไม่สบายกาย ไม่สบายใจที่แสดงออกย่อมแตกต่างกัน ยืนยันได้จากรูปคำอุปลักษณะที่ปรากฏ

6.7 รูปคำอุปลักษณะที่เกี่ยวกับการป้องกันรักษาโรค เป็นการนำคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ การบำบัดรักษา และป้องกันโรคมาเปรียบเทียบกับ การพยายามหาหนทางชำระหนี้ให้หมดไป จากการศึกษาพบรูปคำอุปลักษณะ จำนวน 12 รูปคำ บำบัด รักษา บรรเทา แก้ (รักษา) เยียวยา ผ่าตัด ผ่าตัดใหญ่ ตัดทิ้ง ใส่ท่อ วิธีรักษา เจาะสายสารพัด และยื้อลมหายใจ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง (19) “ดูจากข้อมูลเงินเดือนที่โดนหักหนี้บ้านแล้วยังจะกู้หนี้ใหม่ แบบนี้เป็นสัญญาณของ คนเสพติดหนี้ (Debt addict) แล้วครับต้อง**บำบัด** เป็นเรื่องเป็นราวเลยละ”

(ชื่อสมาชิก ผึ้งน้อยพเนจร, 2558)

ตัวอย่าง (20) “**ผ่าตัด**หนี้ของทนายวันชัย”

(ชื่อสมาชิก นาทาชา, 2560)

ตัวอย่าง (21) “แบ่งก้อนมสินสนองนโยบายรัฐบาล เปิดลงทะเบียน **เยียวยา**หนี้ครู 5 แสนล้านบาท”

(สมาชิกหมายเลข 1215214, 2558)

ตัวอย่าง (22) “จนคนมองเค้าว่าเป็นคนปลดหนี้กู้ขาคินันแหละ เหมือนตอนนั้นประเทศไทยเป็นคนไข้ไอซียู หมอ**รักษา**ประคบประหงมจนค่อยๆ ฟื้นครับ เพียงแต่ช่วงอาการหนัก อะไรๆ ก็แย่หมด อันไหน**เนาตัดทิ้ง** อันไหนอีกเสบเอาออก **ใส่ท่อเจาะสายสารพัด** จนคนไข้ฟื้น”

(ชื่อสมาชิก สาลิกาโบยบิน, 2558)

ชุดคำที่ปรากฏสื่อให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาเปรียบหนี้เป็นโรคภัยไข้เจ็บที่ต้องรักษาให้หายไประยะหากปล่อยไว้อาการที่เป็นอยู่อาจทรุดหนักหรือรักษายากขึ้นเช่นเดียวกับการเป็นหนี้ หากไม่พยายาม มุ่งมั่น อดออม หารายได้เพิ่มหรือปรึกษาสถาบันทางการเงินให้ช่วยเหลือและชี้แนวทางในการบริหารจัดการหนี้ให้หมดไป ภาระหนี้สินที่เป็นอยู่อาจเพิ่มจำนวน จนส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงิน ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน (เครดิต) และการดำเนินชีวิต

6.8 รูปคำอุปลักษณะผลการรักษา เป็นการนำรูปคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับผลจากการบำบัดรักษามาเปรียบเทียบในบริบทของการเป็นหนี้ จากการศึกษาพบจำนวน 5 คำ ได้แก่ ภูมิคุ้มกัน หาย(จากโรคหนี้) ภูมิต้านทาน (หนี้)ทุเลา และฟื้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง (23) “ภาคเอกชน ก็ไม่ได้ลงทุนอะไรมาก หนี้เลยน้อย **ภูมิต้านทาน**เลยสูง”

(bangkokguy, 2559)

ตัวอย่าง (24) “หนี้บัตรจ่าย 5% ไปเรื่อย ๆ สองสามปีก็ **ทุเลา**”

(สมาชิกหมายเลข 2116489, 2563)

ตัวอย่าง (25) “เค้าเน้นการตลาดตามประธานักธุรกิจ ออกสื่อทุกช่อง ... จนคนมองเค้าว่าเป็นคนปลดหนี้ กู้ชาตินั้นแหละเหมือนตอนนั้นประเทศไทยเป็นคนไข้ไอซียู หมอก็รักษาประคบประหงมจน ค่อยๆ **ฟื้น**”

(ชื่อสมาชิก สาลิกาโบยบิน, 2558)

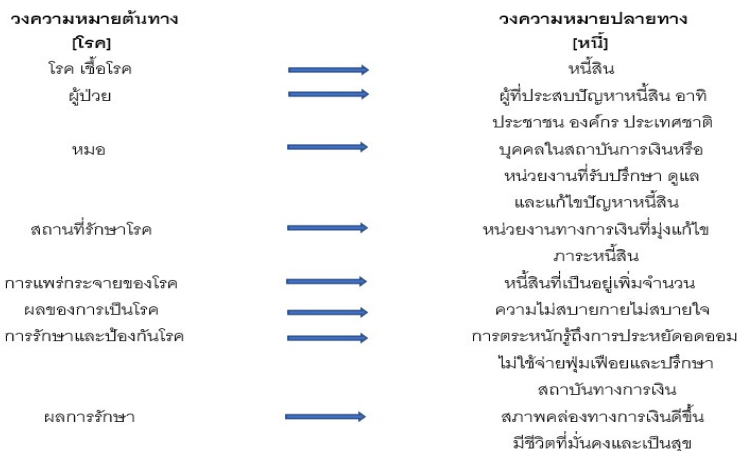
ตัวอย่าง (26) “บริษัทเราฐานะการเงินแข็งแกร่งกว่าตอนปี 40 ธนาคารก็ปล่อยหนี้ยากขึ้น เงินสำรองเยอะพอควร เรามี**ภูมิคุ้มกัน**ระดับหนึ่ง แต่ไม่ใช่จะรอด ทุกบริษัทอยู่ให้ไกลบริษัท D/E มากๆ”

(ชื่อสมาชิก Kubikiri Basara, 2563)

รูปคำอุปลักษณชี้ทางต้นยืนยันให้เห็นว่านี่เปรียบเป็นโรคที่ต้องรักษาให้หายไป ผู้ใช้ภาษาไทย ประสพการณ์เกี่ยวกับการเจ็บป่วยมาทำความเข้าใจสภาวะการเป็นหนี้ ใ้รับรู้ชัดเจนขึ้นผ่านการใช้รูปคำอุปลักษณที่มีความหมายเกี่ยวกับผลการรักษา สะท้อนว่าหากผู้ป่วยหรือผู้ที่เป็นหนี้ตระหนัก และรู้คุณค่าของเงิน มีวินัย ประหยัดอดออม รวมทั้ง การรักษาสถาบันทางการเงินเพื่อหาแนวทางในการผ่อนปรนหรือชำระหนี้สินให้หมดไป เหมือนกับผู้ป่วยถ้าหากรักษา ถูกวิธี อาการที่เป็นอยู่จะดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันและแข็งแรงในที่สุด

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าในมโนทัศน์ของคนไทยเปรียบหนี้เป็นโรคที่สร้างความทรมาณทางกายและใจแก่ผู้ที่ประสบกับปัญหานี้สินไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล หน่วยงาน องค์กร รวมทั้งประเทศชาติ ชัดความคิดดังกล่าวยืนยันได้ จากรูปคำอุปลักษณในวงความหมายโรค ทั้งนี้การที่ผู้ใช้ภาษานำรูปคำในวงความหมายดังกล่าวมาเปรียบกับหนี้สิน เป็นการถ้ายิงความหมายหรือเชื่อมโยงมโนทัศน์จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันอย่างการเจ็บป่วยหรือเป็นโรคมาทำความเข้าใจในมโนทัศน์นี้ให้สื่อความและเห็นภาพกระจ่างชัดขึ้น กระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้นในระบบปริธานของผู้ใช้ภาษา ดังแผนภาพแบบจำลองทางความคิด

ภาพที่ 2 แบบจำลองทางความคิดเชิงเปรียบเทียบ

แบบจำลองทางความคิดข้างต้นสะท้อนมโนอุปลักษณ์ [หนี้ คือ โรค] ในระบบบริหารของผู้ใช้ภาษา ที่ทำความเข้าใจในทัศนทัศน์ด้วยมโนทัศน์เกี่ยวกับโรคดังสะท้อนจากลักษณะเด่นของรูปคำอุปลักษณ์ในวงความหมายที่ปรากฏ จากแผนภูมิชี้ให้เห็นว่าคนไทยมีมุมมองว่า หนี้สินเปรียบเป็นโรคหรือเชื้อโรค ผู้ที่ประสบปัญหาหนี้สินอีกนัยหนึ่งคือประชาชน องค์กร และประเทศชาติเปรียบเป็นผู้ป่วย ผู้รักษาโรคหรือหมอเปรียบเป็นบุคคลในสถาบันการเงินหรือหน่วยงานที่รับปรึกษาดูแลและแก้ไขปัญหาหนี้สิน สถานที่รักษาโรค เช่น โรงพยาบาล คลินิกเปรียบเป็นหน่วยงานทางการเงินที่มุ่งแก้ไข ปัญหาหนี้สิน การแพร่กระจายของโรคเปรียบเป็นจำนวนหนี้ที่เป็นอยู่เพิ่มจำนวนเพราะการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่อดออม ไม่หารายได้เพิ่ม และไม่ชำระหนี้สินตามกำหนด ผลของการเป็นโรคเปรียบเป็นความไม่สบายกายไม่สบายใจ การรักษาและป้องกันโรคเปรียบเป็นการตระหนักรู้ถึงการประหยัลดออม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และปรึกษาสถาบันทางการเงินที่เชื่อถือได้ ผลการรักษาเปรียบเป็นการที่สภาพคล่องทางการเงินดีขึ้น ชีวิตจึงมั่นคง เป็นสุขเพราะไม่มีหนี้

7. สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ

สรุปผล

บทความนี้ศึกษาอุปลักษณะในมุมมองเกี่ยวกับหนี้สิน ซึ่งเป็นภาระผูกพันทางการเงินที่มนุษย์โดยทั่วไปประสบ และเป็นสิ่งที่สร้างความวิตกกังวล ไม่สบายกาย ไม่สบายใจเพราะสัมพันธ์กับความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจหนี้สินจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างแพร่หลาย พบว่ามีการใช้อุปลักษณะในการสื่อสาร โดยเฉพาะการนำมโนทัศน์โรคมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่ออธิบายมโนทัศน์หนี้ให้เข้าใจและเห็นภาพ ด้วยการผูกโยงประสบการณ์เจ็บป่วยเพราะเป็นโรคมาทำความเข้าใจบริบทการเป็นหนี้ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นมโนอุปลักษณะของคนไทยที่เปรียบ [หนี้ คือ โรค] มโนทัศน์ดังกล่าวสะท้อนจากอุปคำอุปลักษณะซึ่งพบ จำนวน 43 รูปคำ ชุดคำที่ปรากฏมีความหมายเกี่ยวกับโรคใน 8 ลักษณะ ได้แก่ ชื่อโรค สถานที่รักษาโรค ผู้รักษาโรค ผู้ป่วย การแพร่กระจายของโรค ผลของโรค การป้องกันรักษาโรค และผลการรักษา รูปคำเหล่านี้เป็นหลักฐานทางภาษาที่ยืนยันมโนทัศน์เชิงเปรียบเทียบในระบบปริชาณของผู้ใช้ภาษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบข้อสังเกตหลายประเด็น **ประการแรก** พบว่าคนไทยมีมโนทัศน์ต่อหนี้สินในเชิงลบ พิจารณาได้จากการเชื่อมโยงมโนทัศน์ที่หล่อหลอมจากประสบการณ์เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บมาใช้เป็นอุปลักษณะเพื่ออธิบายมโนทัศน์หนี้ เพราะทั้งสองมโนทัศน์นี้มีลักษณะเด่นคล้ายคลึงกันเนื่องจากเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสภาพจิตใจและร่างกายของมนุษย์ สะท้อนให้เห็นว่า หนี้สินเป็นสิ่งที่ต้องรักษาหรือชำระให้หมดไปเพื่อให้ชีวิตมีความสุขและมั่นคง ทั้งนี้ จากการทบทวนงานวิจัยพบว่า ในภาษาไทยมีการนำมโนทัศน์โรคมาเปรียบเทียบกับมโนทัศน์นามธรรมอื่นในหลายประเด็น เช่น เปรียบอารมณ์โกรธเป็นโรค (ศุภชัย ต๊ะวิชัย, 2549) เปรียบกรรมเป็นโรค (เอกพล ดวงศรี, 2561) เปรียบน้ำท่วมเป็นโรคภัยไข้เจ็บ (อาทิมา วรินทร์อุดมสุข และชัชวดี ศรีลัมพ์,

2562) เปรียบภูติผีปีศาจหรือวิญญาณเป็นโรค (ณรงค์ภรณ์ รอดทรัพย์, 2562) ฯลฯ นำสังเกตว่าการนำมโนทัศน์โรคมาใช้เป็นอุปลักษณ์ส่วนใหญ่จะนำไปอธิบายมโนทัศน์นามธรรมที่สะท้อนความคิดเชิงลบและเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของมนุษย์แทบทั้งสิ้น

ประการที่สอง มโนอุปลักษณ์ที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นมุมมองของคนไทยที่ปรารถนาการมีสถานะทางการเงินที่มั่นคง สุขสบาย ปราศจากหนี้สิน เห็นได้จากการนำมโนทัศน์เกี่ยวกับโรคมาใช้เป็นอุปลักษณ์ กล่าวคือ โรค เป็นสภาวะที่ร่างกายผิดปกติ อันเนื่องมาจากเชื้อโรคหรือพาหะอันตราย ผู้ที่ป่วยเป็นโรคต้องได้รับการเยียวยาให้อาการที่เป็นอยู่ทุเลาลง ไม่ต่างกับผู้ที่ประสบกับปัญหานี้สิน อาจมีอาการกินไม่ได้ นอนไม่หลับ วิตกกังวล เครียดจนร่างกายอ่อนแอ ซบเซาและอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ หนี้จึงเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข เป็นต้นว่าปรึกษาสถาบันทางการเงิน การผ่อนผันหนี้ หรือหาเงินสดมาชำระให้หมดไป เพราะการไม่มีหนี้สินนอกจากสภาพคล่องทางการเงินจะดีขึ้นแล้ว กายและใจจึงเป็นสุข เปรียบได้กับการที่ผู้ป่วยหายจากโรค ประเด็นดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นจากรูปคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในการใช้ภาษา

ประการที่สาม ผู้วิจัยพบว่ามุมมองการเปรียบเทียบนี้เป็นโรค เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไปไม่เฉพาะในสังคมวัฒนธรรมไทยเท่านั้น หากแต่ในมุมมองตะวันตก ปรากฏการณ์นำมโนทัศน์โรคมาอธิบายมโนทัศน์หนี้สินอย่างแพร่หลายตามสื่อสาธารณะที่มุ่งนำเสนอข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงิน และการลงทุน ปรากฏการนำรูปคำที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับโรค อาทิ The Disease (โรค) Treat (รักษา) Therapy (บำบัด) Chronic Pain (อาการของโรคที่เจ็บปวด ทรมาน เรื้อรัง) Chronic (เรื้อรัง) ฯลฯ มากล่าวเชิงเปรียบเทียบกับหนี้สิน จึงสะท้อนมโนอุปลักษณ์ DEBT IS ILLNESS ดังตัวอย่าง

“How **Chronic Pain** is Like Credit Card Debt, and How
Scrambler **Therapy** Can Help “Pay Off” That Debt”

(Radiant Pain Relief Centres, 2017)

“Government finances After **the disease**, the debt”

(Leaders, 2020)

“How to **Treat** Debt on Your Financial Statements When
You are in Violation of Loan Covenants”

(Scipione, 2020)

“**Chronic** debt is a financial disease”

(The Straits Times, 2020)

ตัวอย่างข้างต้นยืนยันให้เห็นว่ามุมมองการเปรียบเทียบดังกล่าวมีความเป็นสากล เนื่องจากโรคเป็นมโนทัศน์ที่หล่อหลอมจากประสบการณ์พื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้น ประสบการณ์เป็นส่วนสำคัญในการทำความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบในระบบบริหารของผู้ใช้ภาษา และ**ประการสุดท้าย** งานวิจัยนี้ไม่เพียงขยายขอบเขตองค์ความรู้และมุมมองการศึกษาอุปลักษณะตามแนวบรรทัดฐานปริธานเท่านั้น ผลการศึกษาที่ปรากฏยังช่วยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาหนี้สินว่าส่งผลกระทบต่อชีวิตอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะการนำมโนทัศน์โรคมาช่วยอธิบาย จึงเป็นถ่ายทอดความคิดและเปลี่ยนมุมมองให้คนไทยให้รู้จักประหยัด อดออม การหาวิธีชำระหนี้สินให้หมดไปและไม่สร้างหนี้เพิ่ม เพราะผลเสียที่ตามมาจากหนี้สินไม่ต่างอะไรกับการที่มนุษย์เจ็บป่วย ทรมาณทางกายและใจเพราะเป็นโรค

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยพิจารณาว่า ประเด็นการศึกษาอุปลักษณะเกี่ยวกับหนี้มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจ อุดมการณ์ และบริบททางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ควรมีการศึกษาอุปลักษณะในมุมมองวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์หรืออุปลักษณะเชิงวิพากษ์ (Critical Metaphor Analysis) เพื่อตีแผ่ให้เห็นชุดความคิดบางประการที่อยู่เบื้องหลังการใช้

อุปลักษณซึ่งนอกจากจะทำให้เข้าใจระบบความคิดของคนในสังคมแล้ว ยังทำให้เห็นว่าอุปลักษณเป็นเครื่องมือทรงอำนาจของบุคคลบางกลุ่มที่พยายามถ่ายทอดความคิดบางประการมายังผู้รับสารเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

ขอบฟ้าบูรพา. (12 กุมภาพันธ์ 2558). *ไทยป่วยหนักแล้วเรื้อน*.

<https://pantip.com/topic/33229923>.

นายสิริ พัฒนถาวร. (2551). *การวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในการตั้งกระทู้ของกระดานสนทนา: กรณีศึกษา www.pantip.com* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รัชชวดี ศรีลัมพ์. (2544). การใช้ภาษาใน “ห้องสนทนา”. *วารสารศิลปศาสตร์*, 1(1), 77-92.

รัชชวดี ศรีลัมพ์. (2548). อุปลักษณะตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารศิลปศาสตร์*, 5(1), 1-16.

ณรงค์กรณ รอดทรัพย์. (2562). มโนอุปลักษณะแสดงภูติพิศาวหรือวิญญาณในภาษาไทย. *วารสาร Veridian E Journal*ฯ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 12(6), 209-233.

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์*. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถ้ำลอย. (8 ตุลาคม 2563). *บ้านหรือคอนโดเงินเหลือ, มีเงินทองสามารถเป็นประโยชน์หรือโทษก็ได้ขึ้นอยู่กับ*. <https://pantip.com/topic/40246669/comment1>.

ธนพล เอกพจน์. (2560). “ความจน คือ โรค”: อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่สะท้อนผ่านการใช้ภาษาบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม. *วารสารมนุษยศาสตร์ ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 6(1), 93-109.

ธนพล เอกพจน์ วิรัช, วงศ์ภินันท์วัฒนา, และปานัน ป้างเจริญศรี. (2563). [ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ศัตรู]: การศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของคนไทยตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 9(1), 1-37.

นพวรรณ พันธุเมธา. (2555). *คลังคำ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). อมรินทร์.

นันทนา วงษ์ไทย. (2555). อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความตายในภาษาไทย.

วารสารภาษาและวัฒนธรรม, 31(1), 43-64.

นันทนา วงษ์ไทย. (2561). มโนทัศน์ “ความเจ็บป่วย” ที่ใช้เป็นอุปลักษณะในภาษาไทย.

วารสารภาษาและวัฒนธรรม, 37(2), 105-127.

นาตาชา. (5 มิถุนายน 2560). อยากปิดหนีบัตรเครดิตทั้งหมด..ขอคำแนะนำ/ชี้แนะค่ะ.

<https://pantip.com/topic/36533019/comment1>.

ผึ่งน้อยพเนจร. (26 พฤษภาคม 2558). เงินเดือนหักแล้วเหลือรับ 4,900 บาท พอจะกู้

สินเชื่อกี่ไหนได้บ้างครับ. <https://pantip.com/topic/33699302/comment13>.

รัชนิยา กลิ่นน้ำหอม. (2551). อุปลักษณะที่นักการเมืองใช้: การศึกษาตามแนววรรณศาสตร์

ปริชานและงานปฏิบัติศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต).จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2).

ราชบัณฑิตยสถาน.

วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ. (2555). กิเลส: การศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ในภาษาไทย.

วารสารมนุษยศาสตร์, 19(2), 24-41.

ศิริวัฐสู์ กาวิละนันท์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับภาพตัวแทน

ทัวริงจินในเว็บไซต์พันทิป: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 41(2), 23-44.

ศิริพร ปัญญาเมธิกุล. (2548). ภาษาในห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต. วารสารมนุษยศาสตร์

ปริทรรศน์, 27(1), 63-71.

ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2549). อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์โกรธในภาษาไทย

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2556). มโนทัศน์พื้นที่ในภาษาไทย: กรณีศึกษาคำว่า “หลัง” ที่

ปรากฏในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม (รายงานการวิจัย). ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2557). มโนทัศน์พื้นที่ในภาษาไทย: กรณีศึกษาคำว่า “หลัง” ที่ปรากฏในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 6(1), 131-148.

ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2561). สถานภาพงานวิจัยอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ในภาษาไทย. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 40(2), 202-254.

สมาชิกหมายเลข 1215214. (15 กรกฎาคม 2558). ข่าวนู๋น.

<https://pantip.com/topic/33921391/comment4>.

สมาชิกหมายเลข 1997518. (12 พฤษภาคม 2558). นี้นี่เหมือนโรคร้ายหากไม่รักษา อาจถึงแก่ชีวิต. <https://pantip.com/topic/33614131>.

สมาชิกหมายเลข 2116489. (20 เมษายน 2563). เป็นหนี้จากการพนัน หาวิธีเคลียร์หนี้ที่ไม่โดนดอกเบี้ยสูงครับ. <https://pantip.com/topic/39824151/comment1>.

สมาชิกหมายเลข 3493807. (5 ธันวาคม 2561). ##### ที่สุดของมนุษย์เงินเดือน ##### วิฤติติตงานกระทันหัน=พอร์เตอร์เปิด. <https://pantip.com/topic/38330490>

สมาชิกหมายเลข 3934433. (20 กุมภาพันธ์ 2562). สมัยนี้คนที่มีความวินัยในการใช้ชีวิตนี้ มีเยอะมั๊ยครับ. <https://pantip.com/topic/38573317/comment3>.

สมาชิกหมายเลข 4100425. (11 สิงหาคม 2561). ภาวิฤติเศรษฐกิจรอบใหม่กำลังมาเยือนอีกครั้ง. <https://pantip.com/topic/37947819>.

สมาชิกหมายเลข 5687331. (30 ตุลาคม 2563). สนใจคลินิกแก้หนี้.

<https://pantip.com/topic/40291027>.

สมาชิกหมายเลข 705670. (8 กุมภาพันธ์ 2559). คนรวยกับคนจนต่างกันตรงไหน.

<https://pantip.com/topic/34765689>.

สมาชิกหมายเลข 864997. (8 พฤษภาคม 2562). คลินิกแก้หนี้.

<https://pantip.com/topic/38845197/comment2>.

ศาลิกาโบยบิน. (1 กันยายน 2558). 'ไซริชาชนะเลือกตั้ง รอดูว่าจะเกิน 151 ที่นั่งมั้ย ยุโรปคงแดงเดือด ส่วนไทยเราไม่สนเราแค่ลาก BAY ไปตัวเดียว SET ก็เขียวแล้ว.

<https://pantip.com/topic/33154850>.

สุกัญญา รุ่งแจ้ง. (2548). อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของการใช้คำว่า "ใจ" ในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. สำนักนายกรัฐมนตรี.

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (12 ธันวาคม 2563). 'คลัง' ได้ข่าวลือ ยืนยัน 'หนี้สาธารณะปี 2564' ไม่ทะลุเพดาน รัฐบาลไทยยังมีหนี้ต่ำ.

<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/912059>.

หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2 กันยายน 2562). หนี้ครัวเรือนไทยพุ่งติดอันดับ 11 ของโลก รองแชมป์เอเชียตามติดเกาหลีใต้ออนไลน์โลก.

<https://www.prachachat.net/finance/news-367082>.

หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (28 พฤศจิกายน 2563). คลังเตือนแชร์ข้อมูล หนี้สาธารณะ 78 ล้านล้านบาท ส่อผิด พ.ร.บ.คอมพ์.

<https://www.prachachat.net/finance/news-564076>.

อาทิมา วรินทร์อุดมสุข และชัชวดี ศรีลัมพ์. (2562). อุปลักษณะที่แสดงมโนทัศน์น้ำท่วมในข่าวภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศส. วารสาร Veridian E Journal ๙ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 12(3), 872-879.

เอกพล ดวงศรี. (2561). "ความจน คือ โรค": อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่สะท้อนผ่านการใช้ภาษาบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 10(1), 86-102.

- bangkokguy. (8 ตุลาคม 2559). หุ่นไทยขึ้นทุกวัน แบบนี้แปลว่าเศรษฐกิจโลกดีขึ้นแล้ว
??? หรือเปล่าหนอ ??? <https://pantip.com/topic/34770434>.
- kanstk. (5 มีนาคม 2558). ถูกดมอหนึ่ง ชาว ชาวS และ ชาวL & ชาว Put, Call.
<https://pantip.com/topic/33323443/comment33>.
- kanstk. (13 กรกฎาคม 2562). สมการอันตรายของระบบการเงินไทยและไฟที่แบ่งกัชาติ
ต้องดับก่อนเผาบ้านทั้งหลัง. <https://pantip.com/topic/39051000/comment9>.
- Kubikiri Basara. (21 มีนาคม 2563). คนยังไม่เข้าใจเรื่อง debt cycle.
<https://pantip.com/topic/39732319>.
- Querist. (10 ตุลาคม 2562). บ้านนักลงทุนสายฮา.
<https://pantip.com/topic/39304302/comment139>.
- Radiant Pain Relief Centres. (2017, Mar 7). *How Chronic Pain is Like Credit Card Debt, and How Scrambler Therapy Can Help "Pay Off" That Debt*.
<https://www.radiantpainrelief.com/blog/how-chronic-pain-is-like-credit-card-debt-and-how-scrambler-therapy-can-help-pay-off-that-debt>.
- restart. (13 กุมภาพันธ์ 2562). สังคมชาวหุ่น. <https://pantip.com/topic/38551049>.
- restart. (15 ธันวาคม 2563). หายนะของ Minsky Moment.
<https://pantip.com/topic/40385802/comment26>.
- saimai77. (30 กันยายน 2556). คู่มือฆ้องคำหุ่นไทย @ สิ้นจร.
<https://pantip.com/topic/31045129>.
- Scipione, G. (2020, November 23). *How to Treat Debt on Your Financial Statements When You are in Violation of Loan Covenants*.
<https://www.cohencpa.com/insights/articles/how-to-treat-debt-on-your-financial-statements>.

The Straits Times. (2020, January 2). *Chronic debt is a financial disease*.

<https://www.straitstimes.com/opinion/st-editorial/chronic-debt-is-a-financial-disease>.

Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphor we live by*. University of Chicago Press.

Leaders. (2020, April 25). *Government finances After the disease, the debt*.

<https://www.economist.com/leaders/2020/04/23/after-the-disease-the-debt>.